

Ruben Wenselaar

voorzitter raad van bestuur Menzis (tot april 2022)

KANSEN ZIEN IS NIET GENOEG

BREED INZETTEN OP GEZONDHEIDSPLICHT IS NODIG!

De aandacht voor de suikertaks en de accijnsverhoging op tabak in het Regeerakkoord van dit kabinet stemt mij positief, evenals de aparte staatssecretaris voor preventie. Menzis is een van de koplopers op én aanjagers van preventie. Logisch dus dat deze paragraaf als eerste mijn aandacht trok. Ik ben trots op de resultaten van Menzis' inzet op preventie: het stijgend aantal deelnemers aan de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI), de groei van het aantal deelnemers aan de Bas van de Goor wandelchallenges voor diabetici, de deelname aan de regionale preventieakkoorden, de bijdrage aan de activiteiten met Oldstars en de positieve effecten van SamenGezond. Ondanks de positieve elementen mis ik bij dit kabinet de fundamentele ambitie om preventie op te pakken. De tijd van denken in kansen is voorbij. We leven in een gezondheidscrisis!

Naast zorgplicht ook inzetten op gezondheidsplicht

Al jaren pleit ik voor het belang van een gezonde leefstijl en leefomgeving. Menzis heeft zich het afgelopen jaar met haar verkiezingspaper dan ook hard gemaakt om naast een zorgplicht ook een gezondheidsplicht in te voeren. Hierbij hoort ook een veel betere organisatie en samenwerking tussen zorgpartijen, gemeenten en het bedrijfsleven in de regio. Dat is noodzakelijk. De zorgkosten stijgen aanzienlijk en verdringen andere maatschappelijke uitgaven. Ik zie dat de coalitiepartijen kansen zien om de beweging te maken van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Maar het is twee voor twaalf (of eigenlijk twee over twaalf): kansen zien is niet genoeg! De vrijblijvendheid moet er nú af en snelheid is geboden. In 2018 is al aangekondigd dat er een plan komt om de koppeling tussen sportevenementen en alcohol minder vanzelfsprekend te maken. Kijk ik echter naar alleen al voetbalstadions, zie ik nog steeds grote bierreclames. Een gemiddelde sportkantine floreert bij de verkoop van meters bier. Sport en alcohol, ik vind die combinatie onhoudbaar.

Gezondheidsverschillen nemen toe

Het aantal mensen met leefstijlgerelateerde ziekten groeit fors, de gezondheidsverschillen in Nederland zijn groot en komen op de korte termijn niet nader tot elkaar. Sterker nog, ze nemen toe. Er is nog onvoldoende aandacht en ambitie voor concrete oplossingen, waaronder de grootste bottlenecks: structurele financiering en de verplichting voor zorgpartijen om verantwoordelijkheid te nemen en op preventie samen te werken. Ik maak mij daar zorgen over. De coronacrisis toont het belang van een gezonde leefstijl, maar de noodzaak is veel groter. Bij ongewijzigd beleid neemt het aantal chronisch zieken toe en heeft in 2040 zelfs één op de drie Nederlanders twee of meer chronische aandoeningen, veelal gerelateerd aan een ongezonde leefstijl. We kunnen de gezondheidszorg voor toekomstige generaties moeilijk toegankelijk en betaalbaar houden als wij nú niet ingrijpen. Ik mis de maatschappelijke verantwoordelijkheid naar de samenleving. Partijen die beleid maken voor zorg én gezondheid moeten verplicht worden te werken aan het gezondheidsbehoud van hun medemens; verzekeren, patiënten, werknemers en (kwetsbare) inwoners. Niemand uitgezonderd.

“Ik zie dat de coalitiepartijen kansen zien om de beweging te maken van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Maar kansen zien is niet genoeg!”

Te weinig bewegen is een grote bedreiging voor de volksgezondheid

Behoud van gezondheid kan niet alleen ieders eigen verantwoordelijkheid zijn. Een gezonde leefomgeving, sociale factoren en een effectief preventiebeleid zijn hierbij van cruciaal belang. Het huidige stelsel belooft het behandelen van ziekte en niet het bevorderen van gezondheid. Waarom voeren we wel het maatschappelijk debat over het toelaten van dure geneesmiddelen en behandelingen, maar praten we niet over de inzet van een van de meest effectieve en goedkope medicijnen: meer bewegen? De coronacrisis heeft onze samenleving platgelegd. We hebben te maken gehad met een lockdown waar sporten beperkt werd terwijl we weten dat maar 52% van de mensen de beweegrichtlijnen haalt! Tegelijkertijd werden fastfoodketens en slijterijen toegevoegd aan de lijst van essentiële sectoren. Onbegrijpelijk! Het risico van te weinig bewegen is een van de grootste bedreigingen voor de volksgezondheid, met ook immense gevolgen op sociaal en economisch vlak.

Gelukkig zie ik ook een positieve beweging naar gezonder eten, een groei van de verkoop van alcoholvrij bier en een veranderde houding ten opzichte van roken. Met elkaar

proberen we gezonder te leven, al wordt het ons lastig gemaakt. De omgeving kent verkeerde prikkels en is er nog onvoldoende op ingericht. Dit staat een echt grote beweging in de weg, terwijl wij juist meters moeten maken.

De werkgroepen achter de Rookvrije Generatie hebben het uitstekend gedaan door consequent en op steeds meer plekken dezelfde boodschap neer te leggen. Roken is meer en meer onder het vergrootglas komen te liggen, er is wet- en regelgeving op gekomen, accijnzen verhoogd en sportterreinen zijn inmiddels rookvrij geworden. Het wordt tijd voor een gelijksoortig en nationaal initiatief voor bewegen. Een initiatief dat ernaar streeft om volgende generaties ongelimiteerd te kunnen laten bewegen, zodat bewegen de norm wordt. En we allemaal aan onze broodnodige fysieke en mentale gezondheid kunnen werken. En nee, dat levert echt niet op termijn een kostenbesparing op voor de zorg. Dat is een kwestie van een lange adem. Maar meer bewegen levert ieder mens wel leefkracht op en dat helpt bij zowel de fysieke, emotionele als sociale uitdagingen van het leven. Wij blijven ons hier de komende jaren met volle overtuiging op inzetten.